

## Kako se zaščitim pred koronavirusom?

Koronavirus se večinoma prenaša kapljično. Če kašljate ali kihate, počnite to v rokav (komolec) ali v robček za enkratno uporabo. Načeloma velja, da je varna razdalja od drugih ljudi, ki so morda okuženi, 1,5 do 2 metra. V zaprtih in neprezračenih prostorih je lahko to premalo.

V Sloveniji trenutno veljajo ukrepi socialne osamitve (izolacije). To pomeni, da sami omejite stike na tiste nujno potrebne in se od ljudi enostavno odmaknete, se z njimi ne rokuje in objemate. V Sloveniji so v tem okviru zaprli šole in fakultete, gostinske lokale, javni prevoz, državne in občinske urade, sodišča, frizerske lokale, športne dvorane in telovadnice in podobno. Gibanje ljudi je omejeno na občine, vendar se priporoča, da ostanejo doma (in tudi delajo od doma) in grejo ven le na sprehod (ne v park ali na otroška igrišča, polna ljudi, ampak v naravo, kjer ste lahko sami) ali po nujnih opravkih (nakup živil, lekarna).

Virus se lahko prenaša tudi prek kapljic, ki pristanejo na površinah. Zato je priporočeno njihovo razkuževanje in posledično tudi umivanje in razkuževanje rok, s katerimi se teh površin dotikamo (kljuge, nakupovalni vozički!). Najdlje se virus ohranja na plastiki (do 72 ur), na kartonu ga ni več po 24 urah. Aerogeni prenos je verjetno možen, vendar za zdaj nihče ne ve, kako pogosto se zgodi. V laboratoriju so dokazali, da je virus v aerosolu aktiven do tri ure. Najbolj se tega prenosa bojijo v zdravstvu, saj aerosol nastaja pri nekaterih medicinskih posegih na okuženih bolnikih, tudi v zobozdravstvu, na primer pri vrtanju zob.

Roke si umivajte z milom, če si jih razkužujete, počnite to s sredstvi, ki imajo vsaj 60 % alkohola. Mask zdravniki kar nekaj časa niso priporočali za uporabo v splošni javnosti, saj je njihova uporaba v večini primerov nepravilna in tako ne nudijo zaščite, kar ne pomeni, da maska ne nudi prav nobene zaščite, če je seveda pravilno uporabljena in nameščena. A pomembno se je zavedati omejitev takšne zaščite in vedeti, da maska ščiti le dve uri, če pa je mokra (če na primer vanjo kašljate), pa še manj. Mora tesniti, ne smemo se je dotikati (ali obraza pod masko), ne smemo je dajati v žep ali nositi pod nosom. Zelo pomembna je tudi namestitvev maske (kot tudi vse ostale zaščitne opreme), saj jo v večini primerov uporabniki sami okužijo še pred namestitvijo. Uporaba mask je trenutno priporočena v javnih zaprtih prostorih (trgovine, lekarne), predvsem za zaščito ljudi okoli nas. Nikoli namreč ne vemo natančno, ali smo morda okuženi in ali prenašamo virus, tudi če se počutimo zdravi. Okužba namreč lahko pri nas poteka brez simptomov ali pa se ti samo še niso pojavili.

**1. Popravi trditve, ki jih prepoznaš za napačne, glede na zgoraj prebrano besedilo. Novo, pravilno poved napiši na črto.**

Koronavirus lahko dobimo samo v bližnjem stiku z okuženo osebo.

---

---

Koronavirus uničijo že blaga čistilna sredstva.

---

---

Pri bolezni, ki jo povzroča koronavirus, se vedno pojavijo znaki bolezni.

---

---

Maske za zaščito priporočajo že od samega izbruha bolezni.

---

---

**2. Preberi spodnji povedi in v njiju poišči samostalnike ter jim določi oblikoslovne lastnosti.**

*Roke si umivajte z milom. – Najdlje se virus ohranja na plastiki.*

| samostalnik | spol | število | sklon |
|-------------|------|---------|-------|
|             |      |         |       |
|             |      |         |       |
|             |      |         |       |
|             |      |         |       |

**3. V spodnji povedi je veliko pridevnikov. Izpiši jih in jim določi vrsto ter ustrezno vprašalnico.**

*V Sloveniji so v tem okviru zaprli šole in fakultete, gostinske lokale, javni prevoz, državne in občinske urade, sodišča, frizerske lokale, športne dvorane in telovadnice in podobno.*

Pridevniki: \_\_\_\_\_

Vrsta: \_\_\_\_\_

Vprašalnica: \_\_\_\_\_

#### 4. Ustrezno stopnjuh naslednje pridevnike:

| OSNOVNIK | PRIMERNIK | PRESEŽNIK |
|----------|-----------|-----------|
| čist     |           |           |
| moker    |           |           |
| varen    |           |           |
| zdrav    |           |           |

#### 5. Preberi spodnjo poved.

*Najdlje se virus ohranja na plastiki (do 72 ur), na kartonu ga ni več po 24 urah.*

Osebni zaimek v povedi: \_\_\_\_\_

Nanaša se na besedo: \_\_\_\_\_

Izpisnemu osebnemu zaimku določi osebo, število, sklon, spol.

---

#### 6. Iz povedi – Roke si umivajte z milom, če si jih razkužujete, počnite to s sredstvi, ki imajo vsaj 60 % alkohola. – izpiši števniki, mu določi vrsto, vprašalnico ter ga napiši z besedo.

| števniki | vrsta | vprašalnica | zapis z besedo |
|----------|-------|-------------|----------------|
|          |       |             |                |

#### 7. S črto poveži besedo z ustrezno besedno vrsto.

zaščititi  
natančno  
okužba  
nas  
štiriindvajset  
počutimo se  
medicinski

števniki  
glagol v osebni obliki  
pridevnik  
prislov  
glagol v nedoločniku  
samostalni  
osebni zaimek

**8. Iz spodnje povedi izpiši neosebni glagolski obliki in jima določi vrsto.**

Maska mora tesniti, ne smemo se je dotikati.

Neosebni gl. obliki: \_\_\_\_\_

Vrsta: \_\_\_\_\_

**9. V spodnjih povedih prečrtaj napake in jih ustrezno popravi.**

Medicinska sestra se je napotila bolniku izmeriti temperaturo.

Gospod zdravnik, mi date, prosim, nekaj proti bolečinam?

Želela je vedet vse o novi bolezni.

Bolezen so najdli pri njemu šele po drugem testiranju.

**10. Besedam v spodnji povedi določi besedno vrsto (npr. samostalnik, glagol, pridevnik ...).**

|            | BESEDNA VRSTA |
|------------|---------------|
| Miha       |               |
| je         |               |
| včeraj     |               |
| nemudoma   |               |
| poklical   |               |
| splošnega  |               |
| zdravnika. |               |

Katera vrsta prislova manjka v zgornji povedi? \_\_\_\_\_

Glagol iz povedi postavi v nedoločnik. \_\_\_\_\_

**11. Besedo v oklepaju postavi v ustrezno obliko.**

Ali \_\_\_\_\_ (imeti) vi vedno tako lepo vreme?

Sonja še ni zamenjala (svoj avto) \_\_\_\_\_.

Metka ni (najti) \_\_\_\_\_ svoje zdravstvene izkaznice.

